

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ  
ТА НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ  
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

навчальної дисципліни

**Актуальні проблеми договірної права**

**Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)**

**Галузь знань: 08 Право**

**Спеціальність: 081 Право**

**Освітньо-наукова програма: 081 Право**

**Статус дисципліни: вибіркова**

Київ 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Рішення Вченої ради  
Науково-дослідного інституту  
правотворчості та науково-правових  
експертиз Національної академії правових  
наук України  
від 28 вересня 2023 р., протокол № 10

Голова Вченої ради

Олексій КОТ



Розглянуто на засіданні відділу приватноправових досліджень Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України (від 26 вересня 2023 р., протокол № 4)

Розробник: Великанова Марина Миколаївна – в.о. ученого секретаря Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України, доктор юридичних наук, доцент

Гарант освітньо-наукової програми:  
завідувач відділу науково-правових експертиз  
Науково-дослідного інституту правотворчості та  
науково-правових експертиз НАПрН України,  
доктор юридичних наук, професор

Лариса КРАСИЦЬКА

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
	08 Право 081 Право <u>третій (освітньо-науковий)</u> <small>(назва СВО)</small>	Навчальний курс <u>2</u> <small>(номер)</small> Семестр <u>4</u> <small>(номер)</small> Вид контролю: <u>залік</u> <small>(екзамен, залік)</small>
<b>Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:</b>		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – <u>16</u> ; <small>(години)</small>		Лекції – <u>10</u> ; <small>(години)</small>
Семінарські заняття – <u>30</u> ; <small>(години)</small>		Семінарські заняття – <u>10</u> ; <small>(години)</small>
Практичні заняття – <u>        </u> ; <small>(години)</small>		Практичні заняття – <u>        </u> ; <small>(години)</small>
Лабораторні заняття – <u>        </u> ; <small>(години)</small>		Лабораторні заняття – <u>        </u> ; <small>(години)</small>
Самостійна робота – <u>104</u> ; <small>(години)</small>		Самостійна робота – <u>130</u> ; <small>(години)</small>
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота – <u>        </u> <small>(кількість; № семестру)</small>		Курсова робота – <u>        </u> <small>(кількість; № семестру)</small>
Реферати (тощо) – <u>        </u> <small>(кількість; № семестру)</small>		Реферати – <u>        </u> <small>(кількість; № семестру)</small>

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми договірної права» є формування у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії ґрунтовних теоретичних знань з договірної права, вироблення та удосконалення ними особливих умінь, практичних навичок, необхідних для здійснення ними наукової, науково-педагогічної та професійної діяльності в сфері права.

**Завдання:** У процесі вивчення дисципліни «Актуальні проблеми договірної права» здобувачі вищої освіти повинні:

- опанувати основні положення доктрини договірної права;
- засвоїти положення джерел, що регулюють приватні договірні відносини;
- набути вміння та навички тлумачення норм, що регулюють приватні договірні відносини, і правильно їх застосовувати в конкретній життєвій ситуації;
- вміти здійснювати критичний аналіз правових явищ у сфері договірних відносин;
- здобувати навички правової аргументації власної позиції;
- синтезувати нові та комплексні ідеї, підходи до правового регулювання договірних відносин з урахуванням євроінтеграційної складової усіх компонентів суспільства.

**Міждисциплінарні зв'язки:** актуальні проблеми філософії, актуальні проблеми цивільного права, актуальні проблеми зобов'язального права, актуальні проблеми міжнародного приватного права.

Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми договірної права» передбачає формування та розвиток у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії наступних компетентностей та досягнення результатів навчання.

### **Інтегральна компетентність (ІК):**

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

### **Загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.
- ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

- ЗК06. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й мобільність.

**Спеціальні (фахові) компетентності (СК):**

- СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

- СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

- СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

- СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

- СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

- СК08. Здатність тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти та інші джерела права у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин, аналізувати та узагальнювати судову практику.

- СК09. Здатність проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

- СК10. Здатність складати правові документи, в тому числі процесуальні, вміти формулювати та відстоювати правову позицію в конкретній справі.

**Результати навчання:**

- РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

- РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

- РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

- РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

- РН14. Вміло тлумачити та ефективно застосовувати нормативно-правові акти та інші джерела права у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин, аналізувати та узагальнювати судову практику.

- РН15. Якісно проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

- РН16. Демонструвати вміння складати правові документи, в тому числі процесуальні, вміти формулювати та відстоювати правову позицію у конкретній справі.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Тема № 1. Загальні положення доктрини договірного права**

Поняття цивільно-правового договору як основної складової договірного права. Зобов'язання з договору. Багатоаспектність поняття «договір». Юридичні ознаки договору. Принципи договірного права. Джерела договірного права.

#### **Тема № 2. Класифікація цивільно-правових договорів**

Принципи класифікації цивільно-правових договорів. Класифікаційні утворення цивільно-правових договорів. Класифікації цивільно-правових договорів за дихотомним та типологічним підходами. Окремі групи договорів у цивільному праві.

#### **Тема № 3. Алеаторні (ризикові) договори**

Поняття ризику. Теорії ризику. Класифікація ризиків у цивільному праві. Ризики в договірних правовідносинах та підходи до їх розподілу. Поняття та окремі види ризикових договорів.

#### **Тема № 4. Умови дійсності (чинності) договорів. Визнання договору недійсним та правові наслідки його недійсності**

Умови дійсності (чинності) договорів. Проблеми волевиявлення, свободи волевиявлення, співвідношення між волею і волевиявленням. Значення помилки особи. Свобода змісту договору, обмеження такої свободи: не може бути договору, зміст якого суперечить закону, суспільним інтересам, суспільному порядку тощо. Моральний аспект договірних зобов'язань, добра совість. Визначення істотних умов договору, класифікація умов договору, визнання договору недійсним.

#### **Тема № 5. Укладення, зміна та розірвання цивільно-правових договорів**

Стадія укладення договору. Пропозиція укласти договір (оферта). Прийняття пропозиції укласти договір (акцепт). Момент укладення договору. Місце укладення договору. Межі свободи договору, обмеження свободи в укладанні договору монополістами, державними підприємствами, публічність. Визнання договору неукладеним. Поняття зміни та розірвання цивільно-правових договорів. Порядок зміни та розірвання цивільно-правових договорів. Момент, з якого цивільно-правовий договір вважається зміненим або розірваним.

#### **Тема № 6. Виконання цивільно-правових договорів**

Стадія виконання договору. Основні принципи виконання договірних зобов'язань. Належне виконання договору. Місце виконання договору. Стадія порушеного договірного права та його захисту. Правові наслідки невиконання або неналежного виконання договору. Види договірної відповідальності. Умови (підстави) договірної відповідальності.

### **Тема № 7. Узагальнені категорії договірних зобов'язань**

Попередній договір. Публічний договір. Договір приєднання. Договір на користь третьої особи. Тлумачення умов договору.

### **Тема № 8. Договори спрямовані на передачу майна у власність**

Договір купівлі-продажу. Правова характеристика договору купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Ціна як умова договору купівлі-продажу. Зміст договору купівлі-продажу. Форма договору купівлі-продажу. Види договору купівлі-продажу. Договір дарування. Правова характеристика договору дарування. Предмет договору дарування. Зміст, договору дарування. Форма договору дарування. Договір довічного утримання (догляду). Правова характеристика договору довічного утримання (догляду). Предмет договору довічного утримання (догляду). Зміст договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Договір ренти. Правова характеристика договору ренти. Предмет договору ренти. Зміст договору ренти. Форма договору ренти.

### **Тема № 9. Договори спрямовані на передачу в тимчасове користування об'єктами цивільних прав**

Договір найму (оренди). Правова характеристика договору найму (оренди). Предмет договору найму (оренди). Зміст договору найму (оренди). Форма договору найму (оренди). Договір позички. Правова характеристика договору позички. Предмет договору позички. Зміст договору позички. Форма позички. Договір комерційної концесії. Правова характеристика договору комерційної концесії. Предмет договору комерційної концесії. Зміст договору комерційної концесії. Форма договору комерційної концесії. Договір факторингу. Правова характеристика договору факторингу. Предмет договору факторингу. Зміст договору факторингу. Форма договору факторингу.

### **Тема № 10. Договори спрямовані на виконання робіт і надання послуг**

Договір підряду. Правова характеристика договору підряду. Предмет договору підряду. Зміст договору підряду. Форма договору підряду. Види договору підряду. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Правова характеристика договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Предмет договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Зміст договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Форма договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Договір про надання послуг. Правова характеристика договору про надання послуг. Види договору про надання послуг. Договір перевезення. Види перевезень. Правова характеристика договору перевезення. Предмет договору перевезення. Зміст перевезення. Форма договору перевезення. Договір зберігання. Правова характеристика договору зберігання. Предмет



договору зберігання. Зміст договору зберігання. Форма договору зберігання. Договір страхування. Правова характеристика договору страхування. Предмет договору страхування. Зміст договору страхування. Форма договору страхування. Договір доручення. Правова характеристика договору доручення. Предмет договору доручення. Зміст договору доручення. Форма договору доручення. Договір комісії. Правова характеристика договору комісії. Предмет договору комісії. Зміст договору комісії. Форма договору комісії.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

##### 4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Загальні положення доктрини договірного права	16	2	4			10	залік
Тема № 2. Класифікація цивільно-правових договорів	14	2	2			10	
Тема № 3. Алеаторні (ризикові) договори	16		4			12	
Тема № 4. Умови дійсності (чинності) договорів. Визнання договору недійсним та правові наслідки його недійсності	14	2	2			10	
Тема № 5. Укладення, зміна та розірвання цивільно-правових договорів	14	2	2			10	
Тема № 6. Виконання цивільно-правових договорів	14	2	2			10	
Тема № 7. Узагальнені категорії договірних зобов'язань	14	2	2			10	
Тема № 8. Договори спрямовані на передачу майна у власність	14		4			12	
Тема № 9. Договори спрямовані на передачу в тимчасове користування об'єктами цивільних прав	16	2	4			10	
Тема № 10. Договори спрямовані на виконання робіт і надання послуг	16	2	4			10	
Всього за семестр	150	16	30			104	

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами  
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Загальні положення доктрини договірного права	15	2				13	залік
Тема № 2. Класифікація цивільно-правових договорів	15		2			13	
Тема № 3. Алеаторні (ризикові) договори	15		2			13	
Тема № 4. Умови дійсності (чинності) договорів. Визнання договору недійсним та правові наслідки його недійсності	15	2				13	
Тема № 5. Укладення, зміна та розірвання цивільно-правових договорів	15		2			13	
Тема № 6. Виконання цивільно-правових договорів	15	2				13	
Тема № 7. Узагальнені категорії договірних зобов'язань	15		2			13	
Тема № 8. Договори спрямовані на передачу майна у власність	15	2				13	
Тема № 9. Договори спрямовані на передачу в тимчасове користування об'єктами цивільних прав	15		2			13	
Тема № 10. Договори спрямовані на виконання робіт і надання послуг	15	2				13	
Всього за семестр	150	10	10			130	

## 4.2. Теми лекційних та семінарських занять

### **Тема № 1. Загальні положення доктрини договірної права**

1. Поняття цивільно-правового договору як основної складової договірної права. Зобов'язання з договору
2. Юридичні ознаки договору
3. Принципи договірної права

### **Тема № 2. Класифікація цивільно-правових договорів**

1. Принципи класифікації цивільно-правових договорів
2. Класифікаційні утворення цивільно-правових договорів
3. Класифікації цивільно-правових договорів за дихотомним та типологічним підходами

### **Тема № 3. Алеаторні (ризикові) договори**

1. Поняття ризику. Теорії ризику
2. Ризики в договірних правовідносинах та підходи до їх розподілу
3. Поняття та окремі види ризикових договорів

### **Тема № 4. Умови дійсності (чинності) договорів. Визнання договору недійсним та правові наслідки його недійсності**

1. Умови дійсності (чинності) договорів
2. Проблеми волевиявлення, свободи волевиявлення, співвідношення між волею і волевиявленням. Значення помилки особи
3. Визначення істотних умов договору, класифікація умов договору
4. Визнання договору недійсним

### **Тема № 5. Укладення, зміна та розірвання цивільно-правових договорів**

1. Стадія укладення договору. Пропозиція укласти договір (оферта)
2. Прийняття пропозиції укласти договір (акцепт)
3. Момент укладення договору. Місце укладення договору
4. Визнання договору неукладеним
5. Поняття зміни та розірвання цивільно-правових договорів

### **Тема № 6. Виконання цивільно-правових договорів**

1. Основні принципи виконання договірних зобов'язань
2. Належне виконання договору
3. Стадія порушеного договірної права та його захисту
4. Правові наслідки невиконання або неналежного виконання договору
5. Види договірної відповідальності. Умови (підстави) договірної відповідальності

### **Тема № 7. Узагальнені категорії договірних зобов'язань**

1. Попередній договір

2. Публічний договір
3. Договір приєднання
4. Договір на користь третьої особи

**Тема № 8. Договори спрямовані на передачу майна у власність**

1. Договір купівлі-продажу
2. Договір дарування
3. Договір довічного утримання (догляду)
4. Договір ренти

**Тема № 9. Договори спрямовані на передачу в тимчасове користування об'єктами цивільних прав**

1. Правова характеристика договору найму (оренди)
2. Договір позички
3. Правова характеристика договору комерційної концесії
4. Договір факторингу

**Тема № 10. Договори спрямовані на виконання робіт і надання послуг**

1. Договір підряду
2. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт
3. Правова характеристика договору про надання послуг

**4.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання**

**Тема № 1. Загальні положення доктрини договірного права**

1. Багатоаспектність поняття «договір»
2. Джерела договірного права

**Тема № 2. Класифікація цивільно-правових договорів**

1. Класифікаційні утворення цивільно-правових договорів
2. Окремі групи договорів у цивільному праві

**Тема № 3. Алеаторні (ризикові) договори**

1. Класифікація ризиків у цивільному праві
2. Розподіл договірних ризиків

**Тема № 4. Умови дійсності (чинності) договорів. Визнання договору недійсним та правові наслідки його недійсності**

1. Свобода змісту договору, обмеження такої свободи: не може бути договору, зміст якого суперечить закону, суспільним інтересам, суспільному порядку тощо
2. Моральний аспект договірних зобов'язань, добра совість

**Тема № 5. Укладення, зміна та розірвання цивільно-правових**

**договорів**

1. Межі свободи договору, обмеження свободи в укладанні договору монополістами, державними підприємствами, публічність
2. Порядок зміни та розірвання цивільно-правових договорів. Момент, з якого цивільно-правовий договір вважається зміненим або розірваним

**Тема № 6. Виконання цивільно-правових договорів**

1. Стадія виконання договору
2. Місце виконання договору

**Тема № 7. Узагальнені категорії договірних зобов'язань**

Попередній договір. Публічний договір. Договір приєднання. Договір на користь третьої особи. Тлумачення умов договору.

**Тема № 8. Договори спрямовані на передачу майна у власність**

1. Правова характеристика договору купівлі-продажу
2. Зміст договору купівлі-продажу
3. Форма договору купівлі-продажу
4. Види договору купівлі-продажу
5. Зміст, договору дарування
6. Форма договору дарування
7. Зміст договору довічного утримання (догляду)
8. Форма договору довічного утримання (догляду)
9. Зміст договору ренти
10. Форма договору ренти

**Тема № 9. Договори спрямовані на передачу в тимчасове користування об'єктами цивільних прав**

1. Зміст договору найму (оренди)
2. Форма договору найму (оренди)
3. Зміст та форма договору позички
4. Зміст та форма договору комерційної концесії
5. Умови договору факторингу

**Тема № 10. Договори спрямовані на виконання робіт і надання послуг**

1. Правова характеристика договору підряду
2. Види договору підряду
3. Зміст договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт
4. Договір перевезення. Види перевезень
5. Договір зберігання
6. Правова характеристика договору страхування
7. Договір доручення
8. Договір комісії

## 5. Індивідуальні завдання

### 5.1. Теми рефератів

1. Принципи договірного права України
2. Джерела договірного права України
3. Інтеграція українського господарства у світову економіку та розвиток вітчизняного договірного права
4. Форма договору та правові наслідки порушення порядку його укладення
5. Істотні умови цивільно-правового та господарського договору
6. Правова природа попереднього договору
7. Правова природа публічного договору
8. Загальна характеристика підстав припинення зобов'язання
9. Правове регулювання відмови від виконання договору та його розірвання
10. Регресні зобов'язання у цивільному праві України
11. Особливості договору купівлі продажу об'єктів нерухомості
12. Правова природа ренти і відмежування від суміжних конструкцій
13. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди
14. Особливості фінансового лізингу за законодавством України та країн ЄС: порівняльний аналіз
15. Права та обов'язки сторін за договором будівельного підряду

### 5.2. Теми наукових робіт

1. Система підрядних договорів у будівництві та організація договірних зв'язків
2. Договір на виконання проектних і пошукових робіт
3. Договір про передання виключних майнових прав
4. Договір про перевезення пасажирів та багажу
5. Цивільно-правове регулювання посередницьких зобов'язань
6. Банківські операції: правові засади здійснення
7. Цивільно-правовий захист прав вкладників і інших клієнтів банку
8. Поняття та основні форми безготівкових розрахунків
9. Договір про надання туристичних послуг
10. Договір транспортного експедирування
11. Договори, що укладаються у сфері торгівельного мореплавства

## 6. Методи навчання

Лекційні заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми договірної права» проводяться з використанням мультимедійних презентацій. Для проведення бінарних занять («гостьових» лекцій) будуть запрошуватися провідні наукові, науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти, наукових установ, практичні працівники.

В процесі проведення семінарських занять застосовуватиметься моделювання ситуативних задач, вирішення кейсів. Під час обговорення проблемних питань на семінарських заняттях обов'язковому аналізу підлягатимуть положення доктрини договірної права, джерел договірної права, аналізуватимуться постанови Великої Палати Верховного Суду, Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо вирішення конкретних цивільних справ, що виникають з договірних правовідносин.

Для закріплення начального матеріалу складатимуться проекти правових та процесуальних документів, а саме – проекти договорів, ухвал, рішень, постанов суду у цивільних справах, що виникають з договірних правовідносин, а також позовних заяв, зокрема про визнання договору неукладеним, про визнання договору недійсним, про стягнення неустойки (пені) за невиконання чи неналежне виконання договору тощо. Здобувачі вищої освіти готуватимуть проекти нормативно-правових актів щодо врегулювання договірних відносин, науково-правові висновки на законопроекти, що спрямовані на врегулювання договірних відносин.

## 7. Методи і форми контролю

Оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми договірної права» включає в себе поточний та підсумковий контроль.

***Загальна кількість балів з навчальної дисципліни 100 балів ECTS = поточний контроль 50 балів (семінарські заняття, СРС) + підсумковий контроль 50 балів.***

*Поточний контроль.* До форм поточного контролю належать: опитування на семінарських заняттях; вирішення кейсів; участь в дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей; тестування; виконання самостійних робіт. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять з метою перевірки набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь, навичок та інших компетентностей з навчальної дисципліни. Результати поточного контролю оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Максимальна кількість балів на поточному контролі, які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50 балів.



*Підсумковий контроль.* Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання з дисципліни «Актуальні проблеми договірного права». Для обліку результатів навчання використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи здобувачів вищої освіти. Результати підсумкового контролю з дисципліни відображаються у відомостях обліку успішності, індивідуальному навчальному плані аспіранта. *Присутність здобувачів вищої освіти при проведенні підсумкового контролю (заліку) є обов'язковою.* Максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить 50 балів.

### **Контрольні питання до заліку**

1. Поняття цивільно-правового договору як основної складової договірного права. Зобов'язання з договору
2. Юридичні ознаки договору
3. Принципи договірного права
4. Принципи класифікації цивільно-правових договорів
5. Класифікаційні утворення цивільно-правових договорів
6. Класифікації цивільно-правових договорів за дихотомним та типологічним підходами
7. Поняття ризику. Теорії ризику
8. Ризики в договірних правовідносинах та підходи до їх розподілу
9. Поняття та окремі види ризикових договорів
10. Умови дійсності (чинності) договорів
11. Проблеми волевиявлення, свободи волевиявлення, співвідношення між волею і волевиявленням. Значення помилки особи
12. Визначення істотних умов договору, класифікація умов договору
13. Визнання договору недійсним
14. Стадія укладення договору. Пропозиція укласти договір (оферта)
15. Прийняття пропозиції укласти договір (акцепт)
16. Момент укладення договору. Місце укладення договору
17. Визнання договору неукладеним
18. Поняття зміни та розірвання цивільно-правових договорів
19. Основні принципи виконання договірних зобов'язань
20. Належне виконання договору
21. Стадія порушеного договірного права та його захисту
22. Правові наслідки невиконання або неналежного виконання договору
23. Види договірної відповідальності. Умови (підстави) договірної відповідальності
24. Попередній договір
25. Публічний договір
26. Договір приєднання
27. Договір на користь третьої особи
28. Договір купівлі-продажу
29. Договір дарування

30. Договір довічного утримання (догляду)
31. Договір ренти
32. Правова характеристика договору найму (оренди)
33. Договір позички
34. Зміст та форма договору позички
35. Правова характеристика договору комерційної концесії
36. Зміст та форма договору комерційної концесії
37. Договір факторингу
38. Договір підряду
39. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт
40. Правова характеристика договору про надання послуг
41. Договір перевезення. Види перевезень
42. Договір зберігання
43. Правова характеристика договору страхування
44. Договір доручення
45. Договір комісії

## **8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів**

### ***Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях***

Оцінка «*відмінно*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав всебічні та глибокі знання передбаченого робочою програмою матеріалу, законодавства, судової (адміністративної, нотаріальної) практики, рекомендованої робочою програмою курсу, проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

Оцінка «*добре*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав повне знання передбаченого робочою програмою матеріалу, засвоїв основну літературу, рекомендовану робочою програмою курсу, виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного набуття та оновлення в процесі самостійної підготовки до занять.

Оцінка «*задовільно*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав знання основного матеріалу в обсязі робочої програми курсу, необхідному для професійної діяльності в сфері права, знайомому з основною літературою, рекомендованою робочою програмою курсу, проте припустився помилок у відповіді або показав поверхневе знання матеріалу. Ця оцінка виставляється і у разі недостатньо аргументованого викладення матеріалу, недостатньо чітко і послідовно висловленої відповіді.

Оцінка «*незадовільно*» виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з аналізом положень чинного законодавства, юридичної практики.

**Оцінювання самостійної роботи** здійснюється за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час визначення загальної кількості балів за поточний контроль.

### 9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	визначення	Залікова оцінка
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	зараховано
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з правом повторного складання підсумкового контролю	незараховано
0-34	F	незадовільно без права повторного складання підсумкового контролю	

- *90-100 балів (відмінно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував досконале знання основних понять і правових категорій; вміння вільно оперувати категоріальним апаратом; вміння давати аргументовані, чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння системно аналізувати джерела права, правозастосовну практику і викладати аргументовану позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність юридично грамотно і толерантно викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми;

- *82-89 балів (дуже добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував дуже добре знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом; вміння давати чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику і викладати позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням певного обсягу рекомендованої літератури;

- *74-81 (добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував добре знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом з окремими помилками; вміння давати відповіді без суттєвих помилок на питання; вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням обмеженого обсягу рекомендованої літератури;

- *64-73 (задовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував задовільне знання основних понять і правових категорій;

оперування категоріальним апаратом з помилками; недостатнє вміння давати відповіді на питання; недостатнє вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; недостатню здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену використанням незначного обсягу рекомендованої літератури;

- *60-63 (достатньо)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував достатнє знання основних понять і правових категорій; оперування категоріальним апаратом з суттєвими помилками; недостатнє вміння давати відповіді на питання; недостатнє вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; недостатню здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену використанням незначного обсягу рекомендованої літератури;

- *59 і менше (незадовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував незнання основних понять і правових категорій; нездатність оперування категоріальним апаратом; відсутність вміння давати відповіді на питання; нездатність аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; нездатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену невикористанням рекомендованої літератури.

## 10. Рекомендована література

### Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.
5. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.
6. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.
7. Про нотаріат: Закон України від 03 вересня 1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.
8. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 6-те вид., перероб. і допов./ за заг. ред. О.В.Дзери (кер. авт. кол.), Н.С.Кузнецової, В.В.Луця. Київ: Юрінком Інтер, 2019.
9. Правова доктрина України : у 5 т. / Нац. акад. прав. наук України. Доктрина приватного права України. Т. 3. Харків: Право, 2013. 760 с.
10. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / редкол.: В.Я. Тацій (голова), О.В. Петришин, Ю.В. Баулін та ін. Цивільно-правові науки. Приватне право. Т. 3. 2008. 640 с.
11. Луць В.В., Великанова М.М. Договори в цивільному праві України. Навчальний посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2023. 308 с.

### Додаткова

1. Актуальні проблеми цивільно-правового регулювання договірних відносин в Україні [Текст] : монографія / [А. Ю. Бабаскін та ін.] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ : Інтерсервіс, 2020. 203 с.
2. Вавженчук, С. Я. Договірне право [Текст] : у двох томах. Т. 1 : Теорія цивільно-правового договору. Харків : Право, 2022. 632 с.
3. Великанова М. М. Ризики в цивільному праві: монографія. Київ: Алерта, 2019. 378 с.
4. Діковська І.А. Принципи правового регулювання міжнародних приватних договірних зобов'язань [Текст] : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 462 с.
5. Договірне право України. Загальна частина [Текст] : навч. посібник / Н.С.Кузнецова [та ін.] ; ред. О. В. Дзера. К. : Юрінком Інтер, 2008. 891 с.
6. Договірне право України. Особлива частина [Текст] : навч. посіб. / Т.В.Боднар [та ін.] ; ред. О. В. Дзера. К. : Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
7. Договірні форми реалізації прав інтелектуальної власності на комерційні позначення [Текст] : [монографія] / Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект.

власності ; [Полкін Я. О. ; за наук. ред. Н. М. Мироненко]. Київ : Інтерсервіс, 2018. 229 с.

8. Лукасевич-Крутник І.С. Теоретичні засади правового регулювання договірних відносин з надання транспортних послуг у цивільному праві України [Текст] : монографія. Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака. Тернопіль : Паляниця В. А., 2019. 474 с.

9. Луць В.В., Великанова М.М. Типові форми договорів. Науково-практичний посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2023. 628 с.

10. Міловська Н.В. Договірні зобов'язання зі страхування у цивільному праві України: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія. НДІ приват. права і підприємництва ім. В. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. Київ : НДІ приват. права і підприємництва ім. В.Ф.Бурчака НАПрН України, 2019. 487 с.

11. Оновлення договірного регулювання приватноправових відносин в Україні: монографія. Київ: НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф.Г.Бурчака НАПрН України, 2020. 488 с.

12. Правове регулювання договірних відносин [Текст] : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання з економіч. спец. Харків : НТУ "ХПІ", 2021. 404 с.

13. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України [Текст] : монографія. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Правова єдність : Алерта : КНТ : ЦУЛ, 2009. 299, [1] с.

14. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія. за заг. ред. Н.С.Кузнецової. 2-ге вид., доп. та перероб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 908 с.

15. Розробка механізму правового регулювання договірних відносин у підприємницькій діяльності [Текст] / за заг. ред. акад. АПрН України В.В.Луця ; Акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва. К. : НДІ приват. права і підприємництва, 2009. 299 с.

### **Інформаційні ресурси в Інтернеті**

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://portal.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>.
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. Напрями діяльності. Захист інтересів держави в Європейському суді. URL: <https://minjust.gov.ua/ndd>.
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України. URL: <https://ndi.academy/>